

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 72. An & qualiter non obstantibus exspectativis, recipi possint canonici supernumerarii, cum exspectatione futuræ præbendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

expectanti, utpote cujus gratia tunc non consumitur ut Rota. *decis. 17. de prebend. in noviss.* apud Lott. *num. 77* qui hæc ipsa tenet. *num. 82.* dum expectativa conceditur in forma simplicis mandati de providendo; dum nimirum Papa mandat certis executoribus, ut provideant impetranti de beneficio vacaturo, quod is duxerit acceptandum. Idem tenere videtur, Laym. *ad c. ad audientiam, de rescriptis, num. 1.* dum ait; habens gratiam expectativam, eo ipso, quod provifus non est, non habet jus ad beneficium nisi remote contrarium sentientibus Chok. *de perm. benef. c. 1. num. 4.* Paris. *l. 2. q. 23. num. 15.* & alii apud Lotter. *num. 78.* nimirum per acceptationem expectativam acquiritur jus ad rem. Vide de hoc dicta à me. *de primariis. precibus.* Quod si tamen expectativa concessa in forma simplicis provisionis; dum nimirum providet Papa alicui de beneficio vacaturo, quod decernit acceptandum cum clausula: *pro nunc, pro ut ex tunc.* quo casu etsi constituti executores, gratia tamen dicitur perfecta, nec revocatur morte concedentis, in eo, inquam, casu illico, ut expectans acceptavit, licet nec dum videatur habere titulum, dicitur tamen ei jus quæsitum in re vigore dictæ clausulæ retroactivæ, quæ, acceptione secuta, trahit gratiam ad tempus datæ, ut Lotter. *n. 80.* citatis aliis.

2. Denique expirat expectativa primò per renunciacionem illius. Possit enim illam resignari simpliciter, non tamen in favorem (uti nec permurari potest cum beneficio, & nequidem cum jure ad illud propriè. De quo vide me. *p. 2. q. 636.*) ut AA. communius Laym. *loc. paulo post citand.* Paris. *l. 2. q. 23. num. 14. & 15.* citans alios. Idque sine autoritate superioris. Laym. Paris. *LL. cit.* vide me. *p. 2. q. 636.* Secundò per hoc, quod expectans si assequatur beneficium incompatible cum eo, ad quod habet expectantiam ejusque pacificam possessionem. *c. si pauper. de prebend. in 6.* Laym. *in c. ad audientiam, de rescriptis, num. 1.* Paris. *l. 1. q. 1. num. 19. juncto. num. 10.* citans alios. Tertio morte concedentis, nempe in forma simplicis mandati, secus ac accidit, dum is mandat conferri vacans. Item secus, ac accidit, dum conceditur in forma simplicis provisionis. De quo vide me. *l. c. q. 637. num. 2.* Suntque hæc fere principaliora, quæ de expectativis queri possunt. De reliquis vide me. *l. c.* nimirum ad quæ beneficia se extendant expectativæ. *q. 633.* an, dum non sortita effectum quo ad primum vacans capiat secundò vacans. *q. 634.* quæ ex pluribus expectativis concurrentibus præferenda. *q. 635.* quando expectativa censeatur irrita. *q. 638.* Vide quoque plura de istiusmodi mandatis ad providendum de vacaturis apud Pirh. *h. t. num. 43.*

Quæst. 73. An & qualiter non obstantibus dictis de expectativis, recipi possint Canonici supernumerarii cum expectatione futura præbendæ?

1. R. Esp. Primò: receptionem istiusmodi Canonicorum carentium ad aliquot annos præbenda, eamque primò vacaturam expectantiam fieri posse, suadet praxis & consuetudo plurium Ecclesiarum cathedralium & collegiatarum, & sumiturque ex pluribus textibus Juris canonici,

in quibus id factum perhibetur; nec à Pontifice reprobatum, sed potius approbatum, aut etiam justum talibus provideri ex fructibus excrecentibus de præbenda, quamprimum se occasio obtulerit, seu primo vacatura. ut *c. cum M. de constit. c. relatum. c. dilectus. de præb. c. cum super. h. t.* vide Fagn. *in cit. c. dilectus.*

2. Resp. Secundò: valere talem receptionem purè & simpliciter factam, etsi cum intentione, ut receptus habeat præbendam primò vacaturam, extra dubium est, ut cum Gl. *in c. cum M. v. ad vacaturas præbendas.* Abb. *ibid. num. 28. & 29.* Fagn. *num. 58.* talis enim receptio nec promissionem beneficii (utpote quod non promittitur, sed actu conferitur) aut etiam promissionem vacaturæ præbendæ; non continet cum eo ipso, quod Canoniam conferatur purè & simpliciter, conferatur sine pacto seu promissione ipsius præbendæ. His non obstante, quod Canonico supernumerario recepto debeat conferri præbenda, quam primum vacaverit, seu ex crecentibus fructibus, occasio se obtulerit; cum ea debita non sit ratione promissionis alicuius (quæ si interveniret in continenti receptionis in Canonicum, vel etiam ex post facto, nullius esset roboris, etsi receptio ipsa in Canonicum seu ad Canoniam, quæ quid distinctum est & separabile à præbenda, subsistat, Gl. *in c. de restanda, h. t. in 6. v. indirectè,* Fagn. *in c. cum M. à num. 59.* citans alios) sed ratione Canonicatus jam obrenti, seu ex vi connexionis, quam habet Canoniam cum præbenda; jure sic disponente; cum, ut dicitur *cit. c. dilectus filius,* videatur indignum, ut receptio in Canonicum præbendæ beneficio fraudetur. Gl. *in c. 2. h. t. v. indirectè,* Fagn. *l. c. num. 63.* Neque hujus contrarium inferitur ex eo, quòd quidquid de jure communi inest tacitè (qualiter receptioni in Canonicum tacitè inest debitum conferendi præbendam vacaturam) illius etiam expressa promissio sit valida; cum tæpe expressa nocent, non expressa non nocent, juxta *Reg. expressa. ff. de Reg. juris.* & sic in præsentè, si promissio præbendæ hæc expressè, est invalida ob resistentiam juris tale pactum, utpote inducens vorum captandæ mortis, reprobantis *c. nulla. h. t.* quale quia non includit intento conferendi præbendam; quia ea non est promissio, nec fundata necessario in promissione, sed in lege obligante ad conferendam præbendam, receptio in Canonicum non impedit, quo minus ipsa receptio facta simpliciter sit valida; atque ita intendere seu velle conferre præbendam primò vacaturam, & promittere illam esse longè diversa, patet ex eo, quòd Episcopus aut Capitulum præterito Canonico supernumerario recepto, conferret præbendam proximè vacantem alteri, ageret quidem illicitè, utpote contra dispositionem juris communis, reputantis indignum & incongruum, ut receptus in Canonicum careat præbendâ, non tamen conferret invalidè, Arg. *c. si soli. h. t. in 6. juncta Gl. v. firmitatem.* nec etiam peccaret contra justitiam; cum nullibi in jure habeatur, quòd ex tali receptione alicui recepto in Canonicum jus ad vacaturam præbendam acquiratur; sed nec Capitulum recipiens jus tale dare possit, sed solus Papa. Adeoque etiam receptus neque ut promissarius, neque cui aliter jus ad præbendam primò vacaturam competeret, actionem ullam haberet contra alium, cui præbenda illa jam vacans se invito conferretur, isque eam possideret Innoc.

in c. inter cetera, de præb. circa finem. Jo. And. in c. cum M. de constit. num. 11. Fagn. ibid. num. 62. & 63. Sed neque ex eo conficitur promissionem factam ab Episcopo de vacatura proxime præbendæ esse validam, & obtinere vim obligandi, quod c. relectum, de præb. Papa sic rescribat Episcopo: ei præbendam si qua nunc vacat, vel cum ibi primò vacaverit, secundum promissionem tuam concedas liberaliter: quam promissionem Gl. ibid. v. in promissis. ait valere. nam glossam illam esse contra communem opinionem, à qua non sit recedendum, ait Fagn. l. c. num. 59. etsi autem Papa mandet ei conferri præbendam juxta promissionem, non tamen id facit, quia jus aliquod recepto in Canonicum per eam quæsitum, sed ad majorem aggravationem Episcopi reculantis illi conferre præbendam, ponderat illam promissionem, ut norant. Abb. in c. dilectus filius de præb. num. 5. & Fagn. ubi ante num. 62. apud Reiffenst. b. t. n. 84. de cætero an & qualiter talis Canonicus supernumerarius ante obtentam præbendam habeat stallum in choro, vocem in Capitulo, & distributiones quotidianas recipiat. Vide apud eundem Reiffenst. a num. 85.

Quest. 73. An Episcopus aliusve collator ordinarius delegare seu concedere possit alteri facultatem conferendi beneficium proximè vacaturum?

Resp. Tametsi, postquam vacat beneficium, collator ordinarius possit alteri conferre potestatem conferendi illud, ut cum communi Pirh. b. t. num. 9. licet etiam Vicario suo generali Episcopus possit committere facultatem conferendi beneficia vacatura sive per obitum, sive resignationis aliavè de causa; tum quia Vicarius est persona qualificata, tum quia constituit unum cum Episcopo tribunal Castrop. tr. 13. d. 3. p. 5. num. 3. Non potest tamen eadem, multoque minus alteri personæ singulari seu privatæ (utpote cui nequidem omnium beneficiorum vacaturorum in genere collationem committere potest, juxta c. deliberatione, §. prohibemus. de off. leg. in 6. & Castrop. l. c. Garc. p. 1. c. 1. num. 9. Sc.) committere collationem respectu tertii beneficii vacaturi, aut respectu certæ personæ juxta. c. constitutus. b. t. & Abb. ibidem num. 5. Laym. in c. 3. de off. Vicar. in 6. num. 3. possit enim quis tertius abuti hac facul-

tate in fraudem Concilii Lateran; dum nimirum quis certum beneficium obtinere volens, tubornare posset amicum, ut impetraret ab Episcopo facultatem illud beneficium, cum vacaret, conferendi, & sic spe fretus, quod amicus illud sibi esset collaturus, posset captare & machinate mortem beneficiario, cui ipse succederet. Pirh. l. c. cum Abb. l. c. n. 3. Porro qualiter à patrono cuique concedi possit facultas nominandi seu præsentandi ad vacatura illius juri patronatus subiecta, vel etiam ad unicum, cujus solius esset patronus, vide apud Castropalaum. & apud me. for. benef. p. 2. ubi actum de potestate patroni & præsentatione.

Quest. 74. Quæ sint pænæ patientis sibi providendi de beneficio necdum vacante?

Resp. Primò: non solùm collatio beneficii necdum vacantis est irrita, sed etiam, qui scienter illam acceperit, seu permisit se in eo institui, in pœnam hujus suæ temeritatis, non potest deinceps, ubi vacaverit, sine Apostolica dispensatione obtinere, sicut, vivente marito contraxit cum ejus uxore matrimonium de facto, non potest, etiam eo mortuo eam ducere juxta. c. fin. de eo qui duxit in uxor. & si is impetret beneficium illud à Papa, non facta mentione prioris intrusio- nis & illegitimæ institutionis suæ, vi cujus inhabilis redditus ad illud beneficium obtinendum, provisio illa Apostolica non valeat tanquam subreptitia. Abb. in c. 1. h. t. num. 3. Pirh. b. t. num. 3. Arg. c. super literis. & c. postulasti, de rescrip. Secus est, seu valet ea provisio in hoc casu, si facta motu proprio. Wiestn. h. t. num. 9. Arg. c. si motu, de præb. Altera pœna illius est, quod ab ecclesiastica communione (hoc est, participatione corporis & sanguinis domini) sit removendus, pro ut statuitur. c. 1. h. t. junctâ Gl. v. communione. & insuper deponendus juxta. c. cum qui, 7. q. 1. Gl. in cit. c. 1. v. pellendi. Barbos. ibid. num. 1. citans plures alios. Excusatur tamen ab his pœnis, qui famâ percrebrescente de morte, beneficium viventis impetravit. Barbos, l. c. num. 2. eum Mascard. de prob. concl. 1070. num. 2. Sed neque hæc pœnæ extendendæ ad eum, qui succedit in beneficio viventis justâ causâ ab eo depositi. Gl. fin. in cit. c. 1.

TITULUS IX.

Ne Sede vacante aliquid innovetur.

Titulum hunc à me ex professo explanatum speciali tractatu: *de Capitulo Sede vacante* vide in *Vicario Episcopali. à q. 445. ad q. 620.* quorum hic breve compendium do. Unde sit

Quest. 75. An & qualiter administratio & jurisdictio Episcopalis transeat ad Capitulum Sede vacante?

Resp. Penes Capitulum Cathedrale Sede vacante, tam propriè, hoc est, sive per mortem, sive per renunciationem, R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

sive translationem Episcopi, quàm impropriè, seu quasi vacante, nimirum Episcopo in captivitate redacto, aut in remotis degente, nullo relicto Vicario, est administratio & jurisdictio veluti ejus successorem vide me. l. c. q. 447. quod